

FOR
Freedom
AND
Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

Serving Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco,
Pittsburgh, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, Winnipeg

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND OHIO, MONDAY MORNING, SEPTEMBER 18, 1972

STEV. LXXIV — VOL. LXXIV

Bengalski sen gine

Mujib Rahman ne more uvesti reda in preskrbeti novo republiko z najpotrebnejšim.

DAKA, Bangladeš. — Bengalcji so bili polni upanja in sanjali so o lepi, zlati bodočnosti, ki jih čaka, ko bodo dosegli svobodo in lastno neodvisno državo. Lani v decembru so jo dosegli, toda zla bodočnosti ni nikjer na vidiku, obzorja so temna, pomajnikanje vidno vsepovsod. Korupcija v vladi in javni upravi naravnost cvete, ljudje se čutijo zapuščeni in izrabljani.

Predsednik vlade Mujib Rahman je še vedno nesposoben voditi svojega naroda. On še vedno ponosno izjavlja: Jaz ljubim svoje ljudstvo in ono ljubi mene. Vse to je še morda res, toda to ne zadošča za ureditev žalostnih razmer, ki vladajo v novi, neodvisni državi. Ni mu uspelo ustvariti trdne vlade in ne trdne in sposobne javne uprave.

Nad 75 milijonov Bengalcev, ki je poslušalo Mujibove obljube o zlati bodočnosti, spoznava, da nimajo niti sredstev za skromno preživljanje sebe in svojih družin. Nova republika je še vedno vezana za preživljanje na tujo pomoč.

Glavno vprašanje je oskrba s hrano, ki jo nekateri kupijo, drugi tihotapijo in prodajajo na črni borzi, ko je bila dejansko poslana v pomoč potrebnim. Od lanskega decembra doslej je svet daroval Bangladeš hrane, zlasti riža in pšenice, in skupni vrednosti 800 milijonov dolarjev. Največji del je prišel iz ZDA, Indije in precej manj iz ZSSR in drugih držav.

Kljub vsej tej pomoči je oskrba s hrano omejena na najmanj, kar je še možno za obstanek pri življenju. Zaradi pomanjkanja so se cene hrane od spomladi podvojile in celo potrojile. Jasno, da je postala pri tem revnim množicam nedosegljiva na svobodnem trgu.

Prvi korak k mednarodni pogodbi proti ugrabljanju letal in terorizmu

WASHINGTON, D.C. — Skupina 15 držav je napravila pretekli teden prvi korak k mednarodnemu dogovoru proti ugrabljanju potniških letal in mednarodnemu terorizmu v letalskem prometu.

Pravni pododbor Mednarodne organizacije za civilni letalski promet (ICAO) je izdelal in razposlal načrt sporazuma polnemu odboru ICAO.

Predsednik ZDA Nixon je med tem pozval Senat, naj odobri sporazum, sklenjen lani v Montrealu, ki obvezuje vse države, ki sporazum odobre, na vrnitev ugrabiteljev letal ali na njihovo kaznovanje doma. ZDA so odobrile tega sporazuma odlagale, dokler niso bili pripravljene potrebni zakoni za njegovo izvajanje. Ti bodo sedaj poslani v nekaj dneh Senatu v razpravo in odobritev.

Vremenski prerok pravi;

Oblačno, soparno, vlažno z verjetnostjo dežja. Najvišja temperatura do 85.

Novi grobovi

Mary Lipovic V soboto zjutraj je umrla v Richmond Heights General bolnišnici 82 let stara Mary Lipovic z 20151 Lindbergh Avenue, Euclid, preje z Daniel Avenue v Collinwoodu, roj. Bebar v Jugoslaviji, od koder je prišla v ZDA l. 1913, vdova po Thomasu, mati Josephine Tomsic, Mary Omerza, Rose in Williama, stara mati Brende Rodick in Judy Lipovic, prastara mati Edwarda Rodick III, sestra Philipa, Josepha in Franka (Jug.). Pokojna je bila članica The Maccabees st. 283 in SNPJ št. 53. Pogreb bo jutri, v torek, ob 8.15 iz Zeletovega pogrebnege zavoda na E. 152 St., v cerkev Marije Vnebovzete ob 9., nato na Kalvarijo.

Marie Adler V soboto zjutraj je preminula v St. Luke's bolnišnici 62 let stara Marie Adler, roj. Stupica v Clevelandu, stanujoča na 3354 East Blvd., zaposlena do svoje upokojitve pri Richman Bros. Co., žena Antona, sestra Franka Dieterich, Millie Powers in Anne Stupich. Bila je članica ADZ št. 4. Pogreb bo jutri, v torek, ob 9. iz L. Ferfolia pogrebnege zavoda na 9116 Union Avenue, v cerkev sv. Katarine ob 9.30, nato na pokopališče Kalvarija.

Frank Kolaric V soboto je nenadno umrl na svoje domu 56 let stari Frank Kolaric s 1250 E. 58 St., mož Mihaele, roj. Jenko, oče Helen, Kathy Kecevar, Paula in Brede, stari oče. Pokojnik je bil rojen v Hajdini pri Ptuj v Sloveniji, kjer je zapustil brate in sestre. V ZDA je prišel l. 1950 in bil zaposlen pri Pipe Machinery Co. do smrti. Bil je član ADZ št. 55 in pevskega zbora Slovenski fantje. Pogreb bo jutri, v torek, ob 11. iz Zakrajškovskega pogrebnege zavoda na All Souls pokopališče. Na mrtvaškem odru bo danes popoldne od 2. do 5. in zvečer od 7. do 9.

Arnold W. Jamnik V soboto je nenadno umrl v SDD na Recher Avenue 43 let stari Arnold W. Jamnik s 422 Harris Rd., Richmond Heights, ko je sedel k zajtrku po poroki svoje hčerke Deborah z Denni-

sem Sterletom v cerkvi sv. Paskala Baylonskega z mašo ob 11.30. Pokojnik je bil rojen v Clevelandu in je bil graditelj cementnih del ter glavni dobavitelj betona in cementa za podjetje Kapel Bros. Poleg hčerke Deborah je zapustil ženo Dolores, roj. Kausek, mater Frances Jamnik, roj. Hocevar, sinova Jeffreyja in Arnolda. Pogreb bo v četrtek ob 9. iz Grdinovega pogrebnege zavoda na Lake Shore Blvd., v cerkev sv. Paskala Baylonskega ob 10., nato na All Souls pokopališče.

Anna Zupancic V Western Reserve negovališču je umrla 75 let stara Anna Zupancic z 19203 Mohican Avenue, roj. Yakos v Dolenji vasi pri St. Vidu na Dolenjskem, od koder je prišla v ZDA v mladih letih. Po domače znana kot Starčeva Ančka, je bila žena Antona, mati Mrs. Frank (Albina) Kocisko, Antona Jr. in Mrs. Louis (Josephine) Simenc, 12-krat stara mati, 2-krat prastara mati, sestra Mieke Ovnik, Josepha, Josephine in Janeza (vsi v Sloveniji). Bila je članica ADZ št. 8 in Oltarnega društva pri Mariji Vnebovzeti. Pogreb bo jutri, v torek, ob 9.15 iz Grdinovega pogrebnege zavoda na Lake Shore Blvd., v cerkev Marije Vnebovzete ob 10., nato na All Souls pokopališče.

Določilo o dobičkih le malo učinkovito

WASHINGTON, D.C. — Pregled izvajanja določila za preračunavanje dovoljenega dobička Komisije za cene za velika podjetja, izveden nedavno zaupno za Federal Reserve Board, je dočkal, da je to določilo komaj kaj učinkovito. Tudi ni izgledno, da bi postalo bolj učinkovito v naslednjih mesecih do konca aprila, ko sedanji zakon poteče.

Komisija za cene je določila, da podjetja ne smejo višati cen svojih produktov preko podražitve surovin in produkcijskih stroškov ter dobička, ki ne sme biti višji od povprečja zadnjih treh let.

Sen. George C. McGovern se počasi premika proti sredini

WASHINGTON, D.C. — Volivna kampanja je v polnem teku, vendar je na splošno malo razpravljanja o perečih vprašanjih, ki vznemirjajo našo deželo in svet. Demokrate skušajo izrabiti vohunjenja v njihovem glavnem stanu, ki bi ga radi obesili vodstvu Nixonove volivne kampanje, pa se jim ne posreči prav.

Demokratski kandidat sen. George C. McGovern, ki si je pridobil imenovanje za predsedniškega kandidata s pomočjo mladine, črncve in skupin priseljenecv iz nekdanih španskih dežel Amerike, se je začel o d m i k a t i radikalnim stališčem, ki jih je tedaj zagovarjal, in se premikati proti politični sredini.

Povpraševanja razpoloženja volivcev so pokazala, da temni za skrajnosti in da so prešli na stran Nixonova in da to še vedno delajo. Gallup je pri svojem povpraševanju dognal na splošno 64% za Nixonova in 30% za McGoverna, L. Harris 63% za Nixonova in 29% za McGoverna.

Nixon vodi v vseh skupi-

nah starosti, med mladino, od katere podpore so napovedovali McGovern in njegovi zmago, se jih je izjavilo zdaj za Nixonova 61%, za McGoverna pa le še 36%.

Velika večina volivcev smatra McGoverna za "preveč liberalnega" in zavrača njegovo vodstvo Nixonove volivne stališče o vietnamski vojni.

McGovernu, ki je v času primarnih volitev trdil, da ni "sredinec", ne preostaja nič drugega, da se po nasvetu preskušanih demokratskih stranknih vodnikov premakne proti sredini in pozabi na to, kar je še pred nekaj tedni pridigal svojim pristasaem. To za značajnega človeka ni lahko, trden, resen mož ne more spreminjati svojih stališč in pripravljen kar mimogrede, kot bolj kaže. Obračanje plašča po vetru v javnosti ni priljubljeno in ne spoštovano, četudi je za politika včasih koristno vsaj začasno.

Približevanje demokratskega predsedniškega kandidata proti sredini, kjer se je že davno preje razbohotil predsednik Nixon, ne vzbuja ni-

Quang Tri osvobojen

Južnovietnamski in ameriški častniki so v petek objavili, da je mesto Quang Tri osvobojeno in da vihra na Citadeli zastava Južnega Vietnama.

SAIGON, J. Viet. — Boj za mesto Quang Tri je bil dolg in trd, v njem je padlo na obeh straneh več tisoč vojakov in seveda tudi precej civilistov, katerim se ni posrečilo pravčasno pbehniti iz mesta. Vladni viri trdijo, da naj bi imeli rdeči branitelji samo zadnji teden bojev preko 1600 mrtvih, med tem ko svoje izgube omejujejo na 136 mrtvih, 20 pogrešanih in 687 ranjenih.

Oddelek vladnih marinov, ki so v začetku julija prevzeli boj za Quang Tri potem, ko so ranjeni in padali bili po prvem uspehu potisnjeni iz osrednjega dela mesta — Citadele, je uspel vdreti v Citadelo zadnji ponedeljek in nato v načrtnem in trdem boju ob podpori topništva in letalstva v petek pregnal zadnje branilce z metalci plamenja iz njihovih utrd.

Rdeči so se umaknili preko reke Han na zahodnem robu mesta, pa še vedno obvladujejo višine nad njim, od koder bodo mesto lahko nadlegovali s streli iz topov, z minami in raketami.

ZDA odložile posojilo Ugandi

WASHINGTON, D.C. — ZDA so zadržale posojilo 3 milijonov dolarjev Ugandi kot znak nejevolje nad izjavo predsednika Idi Amina, da je Hitler že vedel, zakaj je v drugi svetovni vojni pokončal 6 milijonov Judov, in nad pozivom Amina, naj vse Jude iz Izraela spravijo v Veliko Britanijo, ki jih je v Palestino naselila.

Idi Amin je poslal pismo s pozivom odstranitve Judov s Srednjega vzhoda in z odobritvijo Hitlerjeve politike do Judov glavnemu tajniku ZN Kurtu Waldheimu in predsednici vlade Izraela Goldi Meir.

kjer posebnega zaupanja. Nekdanje McGovernove izjave in razlaganja so se preveč sveže, republikanski vodniki volivne borbe pa tudi vztrajno skrbje, da ne bi bila pozabljena, vsaj ne do — volitev! Ko vodniki redne demokratske strankine organizacije potiskajo McGoverna proti sredini in upanju, da bodo mogli vsaj nekaj rešiti, se nekateri v kandidaturi okolici boje, da bi mu to utegnilo odstopiti mladino, ki je bila doslej njegov glavni podpornik in ki mu je dejansko dosegla imenovanje za predsedniškega kandidata. Strankini vodniki odgovarjajo na te priponke cinično z vprašanjem: Kam pa naj gredo?

Res je, da mladi skrajneži, ki so sodelovali in podpirali McGoverna pri primarnih volitvah, nimajo iti nikamor, če pustijo njega, toda lahko ostanejo zagrenjeni in razočarani doma, namesto da bi delali za njegovo izvolitev.

Za enkrat se McGovern drži v svojih govornih splošnih napadov na Nixonova in njegovo

HRVATSKI UGRABITELJI LETALA SAS SE PREDALI

Trije hrvaški nacionalisti so ugrabili v petek letalo DC-9 Scandinavian Airlines System na letu iz Goteborga v Stockholm, ga prisilili k pristanku v Malmoe, kjer so od švedskih oblasti zahtevali izročitev 6 Hrvatov, zaprtih iz političnih razlogov, ter \$100.000, nakar so izpustili 83 potnikov in odleteli v Španijo. Tako so se po 3 urah brezplodnih razgovorov predali španskim oblastem.

MADRID, Špan. — Trije hrvaški nacionalisti, ki so s svojimi 6 osvobojenimi tovariši pristali na tukajšnjem letališču v ugrabljenem letalu SAS DC-9, so se tri ure pogajali s španskimi oblastmi v upanju, da bodo dobili v Frankovi Španiji politično zatočišče. Ko jim to ni uspelo in niso mogli doseči niti napolnitve letala z gorivom, so se končno predali španskim oblastem. Ali so jim te pri tem kaj obljubile, ni znano.

Izjave so, da bodo letalo in odkupnino \$105.000 takoj vrnilo švedski, prav tako pa tudi 6 iz ječ na švedskem "osvobojenih" Hrvatov švedskim oblastem. Zdi se, da bodo ugrabitelje zadržali na španskem in jih sodili po tamkajšnjih zakonih, četudi je švedska zahtevala njihovo izročitev.

Hrvaški nacionalisti so se polastili letal DC-9 na letu iz Goteborga v Stockholm v bližini mesta Malmoe in prisilili pilota, da je tam pristal. Švedske oblasti so računale že dalj časa s tako možnostjo, toda niso upoštevale, da bi se to zgodilo na kakem majhnem letališču. Tako so bile dejansko nepripravljene.

Ugrabitelji so zahtevali izpust 6 hrvaških nacionalistov, ki so bili v 4 različnih državnih ječah švedske zaradi svojih napadov na Titove predstavnike na švedskem. Dva od teh sta bila obsojena na dosmrtno ječo, ker sta lani umorila Titovega poslanika Vladimirja Rolovica v Stockholmu.

Predsednik švedske vlade Olaf Palme je odločil zahtevo izpolniti, da bi "rešil človeška življenja", ker so ugrabitelji

grozili, da bodo letalo uničili s potniki vred. S helikopterji so pripeljali zahtevane Hrvate in jih izročili ugrabiteljem, ki so nato izpustili potnike, pa zahtevali odkupnino \$200.000 za "krični zapor" izpuščenih. Dobili so končno \$105.000 in nova posadka je po 16 urah odletela z ugrabitelji ter izpuščenimi obsojenci proti Španiji.

Španija je nemara izgledala edina država, kjer so mogli upati hrvaški nacionalisti na politično zatočišče. V svojem upanju so se ušli. Madridsko letališče je bilo zastraženo od vseh strani s policijo in vojaštvom, ko je letalo na njem pristalo s komaj še nekaj galoni goriva. Španske oblasti so odklonile prošnjo za politično zatočišče, pa tudi zahtevo po napolnitvi letala z gorivom, da bi moglo leteti drugam iskat zatočišče. Po več kot treh urah so se ugrabitelji, ki naj bi pripadali skupini "Ustašev", kot trdijo poročila, predali španskim oblastem.

Španske oblasti so nato objavile, da bodo letalo in odkupnino takoj vrnilo švedski, prav tako bodo švedskim oblastem izročeni s silo osvobojeni hrvaški obsojenci. Kaj se bo zgodilo z ugrabitelji, ni bilo objavljeno.

Švedska vlada se je Španiji za njeno "odlično" reševanje ugrabljenega letala in njegove posadke zahvalila. Takoj po pristanku letala na letališču v Madridu je švedska vlada sporočila španski, da je njena edina želja, da gleda na varovanje življenj posadke letala.

Zadnje vesti

HANOI, S. Viet. — Sinoči so tu izpustili tri ameriške voje ujetnike, katerih enega je prišla iskat žena, drugega pa mati. Predvidoma bodo prišli donov konec tedna preko Laos in Moskve. Izpuščeni so bili morn. por. Norris Charles, ki ga je pričakala žena Olga, morn. por. Markham Gartley, ki ga je sprejela mati Minnie Lee Gartley iz Floride, ter maj. Edward Elias. Vsi izpuščeni letalci so pred mikrofoni izjavili, da so dobili nove obleke ter da so zdravi.

TEL AVIV, Izr. — Izraelske enote, ki so v petek vdrlje v južni Libanon ter napadle oporišča in zbirališča palestinskih gverilcev, so se večeraj vrnilo domov. Gen. Elazar, načelnik glavnega stana izraelskih oboroženih sil, je dejal, da je pohod v Libanon dosegel "popoln" uspeh. Ne pričakovano so se tokrat Izraelcem umrle libanonske vojaške sile in imele pri tem precej izgub. Izraelsko poročilo trdi, da je bilo pokončanih vsaj 60 gverilcev, več pa je bilo tudi ujetih. Izraelske sile so imele 3 mrtve in 6 ranjenih.

NAIROBI, Ken. — Ugandski radio je včeraj objavil, da so vdrlje tanzanijske vojaške sile v južni del Ugande in zasedle

Iz Clevelanda in okolice

Obisk v uradu AD— V uredništvu AD so se pretekli teden oglašili g. in ga. John Ribic iz Boca Raton, Fla., v družbi g. in ge. Cyril Grile z 18220 Marcela Rd., Cleveland, pri katerih sta na obisku. Hvala za prijeten obisk!

"Slovenski fantje" se bodo poslovili—

Pevski zbor "Slovenski fantje" prosi vse člane, da se zberejo nocoj ob 7.30 v prostorih za pevске vaje. Ob 8. uri gredo skupno v Zakrajškov pogrebni zavod k molitvi in za zadnje slovo zapojejo nenadoma umrlemu Franceku Kolariču, predsedniku zbora.

K molitvi—

Društvo SPB Cleveland vabi vse člane in prijatelje nocoj ob 8. uri v Zakrajškov pogrebni zavod k skupni molitvi za umrlega člana Franceka Kolariča.

Nesreča pri delu—

V soboto je 21 let stari Robert Miklavic s Saranac Rd. padel pri delu s 25 čevljev visoke stavbe, kjer je popravil streho. Zlomil si je hrbet, bil ranjen tudi na glavi in dobil tudi notranje poškodbe. V težkem stanju je v Euclid General bolnišnici. Zelimo mu naglega zdravljenja in okrevanja!

Poplave—

Včeraj pozno popoldne je prišlo nad severovzhodni Ohio hudo neurje s točo in nalivi. Na del okraja Lorain je padlo skoraj 9 palcev dežja in je zato prišlo do hude poplave Columbia Station. Narasle so reke Vermillion, Black, Rocky Geauga, Chagrin in Cuyahoga, zadnja sorazmerno najmanj. V bližini Akrona so opazili tornado, ki pa ni napravil posebne škode.

Chevrolet v Parmu bo odpustil 950 delavcev—

Tovarna Chevrolet v Parmu bo zaradi spremembe produkcije odpustila 950 delavcev, ki pa bodo dobili dodatno brezposelno podporo in ohranili začasno vse druge robne ugodnosti zaposlenih. Predvidoma se bo večina lahko vrnila na delo prihodnje leto v avgustu.

Nerjaveče jeklo

PITTSBURGH, Pa. — Nerjaveče jeklo uporabljajo za preko 100.000 raznih izdelkov vse od šivank, okraskov pa do jet motorjev.

mesti Masaka in Mbarara, od koder prodirajo proti Kampali. Zdi se, da naj bi bil njihov cilj vreči vlado Idiija Amina. Ta dolži za organizacijo tega napada Veliko Britanijo in Tanzanijo. Obe vsako zvezo z njo odločno zaničata. Sodijo, da bi naj bili napadalci ugandski begunci, nasprotniki Amina. Kampala je spremenjena v pravi vojaški tabor z vojaštvom vsepovsod in s tankovskimi enotami na robu mesta.

SAIGON, J. Viet. — Rdeči gverilci so metali bombe v trgovine in posamezne hiše v Da Nangu in pri tem ubili 5 domaćinov. Ameriško letalstvo je izvedlo koncem tedna vrsto napadov na vojaške cilje v Severnem Vietnamu, pa se pri tem izogibalo Hanoju in okolice. Eno ameriško letalo je bilo sestreljeno, toda letalca so rešili. Ameriška letala so sestrelila eno severnovietnamsko letalo MIG-21.

6117 St. Clair Avenue — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Združene države:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$20.00 na leto; \$10.00 za pol leta; \$6.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$6.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$20.00 per year; \$10.00 for 6 months; \$6.00 for 3 months

Friday edition \$6.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83

No. 179 Monday, Sept. 18, 1972

Zasužnjeni narodi

Spričo najnovejšega premika političnega ravnotežja med ZDA, ZSSR in Kitajsko in temu sledeči, lahko rečemo, definitivni razmejitvi vplivnih področij z ustreznimi gospodarsko-političnimi bloki držav, svetovni tisk, ki ima vpliv na javno mnenje, tako to kakor onstran železne zaves, kroji svoja poročila novim mednarodnim razmeram primerno. Zato zanimanje za dejansko stanje, recimo, v satelitskih državah srednje in vzhodne Evrope, pada, ter je vsa pozornost svetovnega javnega mnenja preko velikih tiskovnih poročil obrnjena le v urejanje odnosov omenjenih treh sil. V svobodni svet prodre le tu in tam redko poročilo o položaju za železno zaveso in še to samo takrat, kadar zaradi grozote dogodka svetovni tisk le ne more mimo.

Toda komunistično preganjanje svobode v Sovjetski zvezi in v srednje in vzhodnoevropskih sovjetskih satelitih, ne le da ostaja nespremenjeno, temveč v zadnjih mesecih spet narašča.

Bili smo priče novih pregonov svoboščin v vseh treh baltskih državah: Litvi, Letonski in Estonski, kjer je prebivalstvo podvrženo intenzivnemu procesu rusifikacije. Sovjeti odvažajo velike kontingente prebivalstva v notranjost ZSSR in naseljujejo ob baltskem morju rusko prebivalstvo. Gre za resno nevarnost izginotja teh narodov. V Letonski je trenutno že 39 odstotkov prebivalcev ne-Letoncev. Litva se je tej rusifikaciji uprla z nedavnimi pouličnimi izgedi in samosežigi mladih ljudi v protest sovjetske-mu zatiranju.

Sovjetski politiki narodne integracije je v zadnjih mesecih podvržena tudi Ukrajina. Obe ukrajinski cerkvi, katoliška in pravoslavna, sta preganjani, škofje in duhovniki večinoma po ječah in v koncentracijskih taboriščih. Preganjanje ukrajinske kulture in ukrajinskega jezika je poseben cilj kremelskih veljakov.

V Ukrajini skoro ne izide več nobeno literarno delo v ukrajinski. Prav tako, kakor v baltskih državah, sovjeti rusificirajo velike predele Ukrajine s preseljevanjem velikih kontingentov mladih Ukrajincev v notranjost ZSSR. Mlada ukrajinska generacija, ki se je začela z vsem ognjem upirati, zlasti po letu 1960, temu preganjanju, je skoro vsa po ječah, v koncentracijskih taboriščih ali pa v izgnanstvu. Po letu 1966 si tajni politični procesi proti mladim Ukrajincem sledijo drug za drugim ter se sovjetski diktatorji poslužujejo proti njim zlasti nove in do dna nečloveške metode represalij: internacije v umobolnicah.

Razvoj bojev za svobodo v posameznih evropskih satelitskih državah ZSSR je bolj znan, vendar o gotovih gibanjih, ki se tajno širijo med temi narodi v njihovih naporih za znosnejše življenje, skoro ni poročil na Zahod ali pa so tako redki in kratki, da jih na Zahodu narodi, pogreznjeni v blagostanje svobode in materialnih dobrin, kratkoma preidejo.

Za lanske upore delavstva v Gdansk, Gdyni in v Szczecinu proti gospodarskemu in političnemu položaju na Poljskem vsi vemo. Na njih posledicah je padla Gomulka-va vlada. Kljub zatrtju teh izgedov in silnemu pritisku Sovjetske zveze na Varšavo, da je prebivalstvo spet klonilo glave, se je v podzemlju ohranilo tajno gibanje, imenovano "Ruch", ki je imelo namen vplivati preko javnega mnenja in z drugimi sredstvi na poljsko komunistično vladu, da je na videz hote, v resnici pa zaradi spretnega vplivanja tega gibanja na celoten režimski aparat, izdajala utrepe v prid prebivalstva, bodisi gospodarskega bodisi političnega ali kulturnega značaja.

Temu gibanju je poljska komunistična tajna policija v sodelovanju s sovjetsko zadala smrtni udarec, ko so izsledili glavnega vodjo, mladega odvetnika Andreja Czumo in ga na tajnem procesu skupno z njegovimi sodelavci obsodili na dolga leta ječe.

Madžarsko in Čehoslovaško so nasilno obdržali v sovjetskem obsevu sovjetski tanki, prvo leta 1956, drugo leta 1968. Na Slovaškem je komunistični režim preganjal zlasti Cerkev ter je danes ta katoliški narod brez škofa, ker ga praški režim ne dovoli imenovati.

Svetovni tisk o resničnem položaju v Sloveniji, na Hrvaškem in v Srbiji praktično ne piše. Zaslepljeno smatra Titovo Jugoslavijo za državo, rešeno sovjetskega satelitstva, Titov režim pa za običajen miroljuben socializem. Kaže, kakor da nikogar na Zahodu ne moti, da vsem narodom v državi vlada samo ena in edina komunistična partija, ki je sicer v zadnjih letih izgubila popolno kontrolo nad razvojem v državi, pa se je tega konec lanskega leta ob izgedih na Hrvaškem in ob nastopih zlasti mladine v Sloveniji in Srbiji spet zavedla in sedaj znova skuša krepkeje prijeti za vajeti diktature.

V celotnem sovjetskem evropskem satelitskem bloku in v ZSSR sami se kljub trpljenju, preganjanju in totalitarnemu terorju kažejo jasni znaki ideološke dekadence posa-

meznih komunističnih režimov in celotnega totalitarnega sistema. Zgodovina dokazuje, da doslej še noben totalitarni režim, najsi je bil še tako mogočen, ni mogel zaslužiti vseh ljudi za vse čase. Ni dvoma, da bodo iz ruševin komunističnega imperija spet vstali prenovljeni in svobodni narodi.

S. S.

BESEDA IZ NARODA

Ob 70-letnici Mathewu Tekavca

STOCKTON, Calif. — Sicer 70 in tako visoka številka in Mathew ne kaže, da je že pred 20 leti srečal Abrahama; je še ves mladeniški in živahen. Pa se vendar kar spodobi, da Ameriška Domovina seznani svoje naročnike in čitatelje o zanimivi življenjski poti g. M. Tekavca, saj je njen skrbni in zlasti zadnja leta njen pridni sodru-nik. Njegovi prispevki so zanimivi. Če pomislimo in upoštevamo, da je dopisnik pravi samouk s prav malenkostno hribovsko šolo, so sestavki kar odlični. Ko sem se prvič srečal z njim, sem se začudil njegovi vsestranski izobrazbi; dobro na-čitan je "povsed doma" in je pri vsem tem vedno preprost in nev-siljiv, v vsaki družbi se znajde in se ji zna prilagoditi.

Romali smo z njim in njegovi-m bratom Antonom v prijetni skupini 24 ameriških Slovencev v poletju 1968 v Lurd, Fatimo, R. m. na Svete Višarje, k Gospoj Sveti. Ostali so se vsi podali na obisk domovine, drage Sloveni-je, jaz sem pa ostal na Koror-skem v Celovcu, kamor sem po-važil svoje od tam in smo skupno obiskovali znane kraje tudi po lepi Tirolski v spominih na begunska taborišča Spittal ob Dravi in Peggez pri Lienzu. O-biskali smo tudi sloviti daljni Stams na Tirolskem, že blizu švicarske meje, kjer je imel Hit-ler s svojimi nacisti v obširnem, zaplenjenem cistercijskem sa-mostanu zbirališče nezakleženih Nemcev in Italijanov iz Južne Tirolske — kot v Skofovih za-vodih v St. Vidu nad Ljubljano — in so jih od tam nasilno transportirali z družinami v no-tranjo Nemčijo.

Nacisti so znameniti in lepo urejeni samostan oskrnili in kar moč izropali in ogromno umetnin in zanimivosti odpeljali v svoje državne muzeje. Velika samostanska posest in obširna stavba sama ter ogromna, le sa-mostanska cerkev — v notranjo-sti dolga nad 85 metrov in je bi-la skozi vojno vojaški magacin — je še vedno zanimiv in dra-gocen muzej in privlačna točka za turiste, kateri obiskujejo le-pote tirolske zemlje in je ob raz-sulu "nemškega rajha" bilo vse že kar v razpadu. Po padcu na-cistov je državna oblast vrnila vso posest in samostan s čudo-vito cerkvijo-baziliklo Marijine-ga Vnebovzeta cistercijskim pa-trom. Pri njih so dobili lju-beznivo stredo slovenski cister-ci-janci "Beli menihi" iz Stične na Dolenjskem, ko so se v maj-niku 1945 pridružili beguncem pred komunizmom. Stirje mladi patri in sedem samostanskih bratov se je pridružil zelo majhni samostanski štamski družini in so se skupno resno lo-tili potrebne splošne obnove. S pridnim delom so dobili zaupa-nje predstojnikov; oblast je v samostanu ustanovila državno gimnazijo, katere ravnatelj je bil bivši domobranec p. dr. Ber-nard Slova, ki je lansko leto bil izvoljen za opata. Pa se je za-hvalil za tako izredno čast in je bil nato imenovan za admini-stratorja-upravitelja slavne opa-tije Stams, katere je letos v ju-liju praznovala 900-letnico ob-tojstva. Obiskati Tirolsko in ne pogledati še v Stams (35 kilome-trov zapadno od Innsbrucka, kjer je v ogromni cerkvi s 16 oltarji in z grobnico tirolskih grofov kar dragocen muzej z mnogimi umetninami, se mi zdi kot obiskati Rim, pa ne videti

Vatikan in sv. očeta-papeža v baziliki sv. Petra.

Pa naj se povrnem k naslovu, kako sem se na romanju v Lurd in še dalje seznanil z g. Tekav-cem. Radi nepričakovanih ta-kratnih homatij v Franciji in ta-ko zaželeni Lurd nismo mogli. Zato je potniška pisarna Kollan-der v Clevelandu, katere je or-ganiziral romanje, v nadome-stilo izbrala obisk znamenite španske božje poti Monserat nad Barcelono s krasno Marijino ba-ziliko, kar pa Lurda s preprosto votlino Marijinih prikazovanj in s čudovito baziliko in ostalimi romarskimi kraji niti od daleč ne doseže. Tisto romanje je ze-lo zanimivo popisal v AD inženir g. Tone Arko — s svojo ma-mo se nam je pridružil — ka-kor tudi romanje po "Večnem mestu" ter ogledovanje rimskih zanimivosti. V nadaljnjem opisu poti proti Sv. Višarjem je pa o-pešal. Pa je bil tudi tisti del ro-manja po svoje zanimiv. Opisal sem ga v "Dopolnilo k romanju ameriških Slovencev po Evro-pi" v AD v treh oktobrskih šte-vilkah 1969. Po odhodu iz Rima smo imeli smolo — veliko smo-lo. Po pomoti, katere omenjena potniška pisarna ni nikdar po-jasnila in se za njo opravičila, smo na letališču le za nekaj mi-nut zamudili letalo Alitalia z že več tednov naprej rezerviranimi sedeži, katero je odpeljalo brez nas proti Benetkam. Spretnemu vodniku rev. Jos. Godini se je čudovito hitro posrečilo dobiti v naglici primeren bus, kateri nas je pri veliki nejevolji v o-poldanski vročini odpeljal iz Ri-ma. Po itinerariju — potnem načrtu — bi morali uživati ču-dovito višarsko lepoto že v po-poldanskih urah, kjer bi v mra-ku imeli večerno procesijo z lučkami in z Najsvetejšim v svoji sredi — bilo je na praznik Presv. Rešnjega Telesa 13. ju-nija 1968 — pa smo na žalost in v našo škodo takrat v diru vozili še mimo Benetk proti gornji Italiji ter že v mraku skozi ita-lijansko Gorico in Videm (Udi-ne) proti Zabnici (Camporoso), odkoder nas je vse trudne električna vzpenjača potegnila že pozno čez polnoč na Svete Višarje. Tista vožnja skozi me-sta in naselja, med polji in vrto-vi in vinogradi ter gozdovi nas ni zanimala in se je vlekla v ne-skončnost, saj je bilo same vož-nje nad 12 ur. Bili smo res ro-marji in smo težo naporne in utrudljive vožnje vzeli za pokoro, brez katere ni prave božje poti. Krajšali smo jo z molitvijo rož-nega venca, s petjem, s pripove-dovanjem doživetij. Dovolj je bilo časa za razlago postanka božje poti pri Višarski Materi Mariji — podrobno je popisana v AD v junijskih številkah 1966, katere je ob lepem vremenu ču-dovit biser slovenskih božjih poti, pa se je že kar mučna vož-nja še vlekla v temno noč. Na-prosil sem sosedo na sedežu, g. Tekavca in nam je povedal svo-jo zanimivo življenjsko povest.

Njegov rojstni kraj je Ravnik — na Blokah — vas 25 hišnih števil, katere je v pomladi leta 1942 bila radi "osvobojenja" požgana; močno poškodovana cerkva sv. Roka še do danes ni dobila obnove. Pri ponosni hiši z lepim posestvom je bilo kar 8 odraslih fantov in eno de-kle — Micka, katere je umrla v italijanski internaciji. Prva dva — fantek in punčka — sta kot dvojčka oba kmalu po rojstvu umrla. Naš soromar je kot zad-

nji — enajsti — zagledal luč sveta in prijel v to "solzno do-lino" v soboto, 13. septembra 1902, in že naslednji dan, na praznik Povišanja sv. Križa, bil krščen v farni cerkvi sv. Miha-ela v Novi vasi na ime sv. Ma-tevža apostola in je Križu ostal zvest. Komaj 7-letnemu je umr-la dobra mama, ko je začel po-hajati v šolo "k fari". Dolga pot nad eno uro hoje, zlasti v dežev-nih dneh in zimskih mesecih ni bila lahka, pa jo hrani v lepem spominu. Ko so kasneje zgra-dili malo šolo ob bližnji podruž-ni cerkvi sv. Duha za okoliška naselja, mu je bila pot sicer zelo skrajšana, pa je bil na pouku prikrajšan. Šola je bila le eno-razrednica s štirimi oddelki, kjer je bil tudi učitelj revež, da je v tisti zmešnjavi obdržal dis-ciplino in vodil pouk. Vendar se že iz njegove pisave vidi, da je kljub pičlemu pouku dobil vsaj začetno dobro podlago, da si je doma že sam pomagal s pomoč-jo bratov in sestre s čitanjem "mohorjev" poleg Domoljuba in Bogoljuba, katere sta bila stalna gosta v krščanski hiši. Ta-ko si je večal obzorje. Svetovna vojna, v katero so bili potegnje-ni 4 bratje, je njemu še priza-nesla, dočim je brat Anton že moral na italijansko fronto, kjer je bil zajet in se je pomladi 1919 vrnil kot "jugoslovanski legio-nar". Trije bratje so že pred voj-no odšli v Ameriko, kamor so zvalili tudi najmlajšega Matev-ža. V svet je odšel v poletju 1920 in kot nam je rekel: "Sila življenja in srca nemir" sta ga s trebuhom za kruhom gnala čez lužo, ker v mladi in še neureje-ni Jugoslaviji ni videl lepe in srečne bodočnosti. Pridružil se je bratom in kopal "črno zlato" v premogovnikih v kraju Red Rock, West Virginia. Hudo, na-porno, nevarno delo, pa majhen zaslužek. Vajeni polja in gozdov so se vsi 4 bratje podali v Mi-chigan, v farmarski kraj Mata-wan, pa je bil zaslužek še manj-si in so se trije odločili zopet za "črno zlato". Le sedaj že poko-ji ni brat Matija je vztrajal in si celo kupil lastno farmo. Posku-sili so srečo v premogopkih v Meridanu, W. Va. Spomladi 1924 se jim je pridružil iz domovine došli brat Anton; pa tudi njemu nista ugajala kramp in lopata v nizkem in vlažnem ter 4 čevlje visokem rovu in sta se z naj-maljšim odločila poiskati si bolj primerno delo v Clevelandu. Tam je Matthew v začetku 1928 dobil lažje in stalno delo v to-varni "za žive in mrtve" — mrtvaške rakve, kjer je ostal do upokojitve v marcu 1968.

Po prihodu v Cleveland se je pridružil dramskemu društvu Adrija, v katerem je pri fari Marije Vnebovzete zelo uspešno deloval sedaj že dolgo pokojni rev. Milan Slaje. Postal je član KSKJ in s svojim umerjenim nastopom se je že kot njen iz-voljen delegat leta 1938 udeležil konvencije v Evelethu, Minn., kjer se je prvič srečal in sezna-nil z gospodično Anico Čož iz prijazne hribske vasi Leskovec pri Višnjih gori na Dolenjskem. Ona je prišla s starši v Ameriko v Minnesoto, kjer so si usano-vili lasten dom v kraju Eveleth. Po pridnem dopisovanju sta se odločila za skupno življenjsko pot in se poročila v juliju 1939, ko sta pred oltarjem obljubila iskreno ljubezen v dobrem in hudem, v žalosti in veselju. Bog ju je blagoslovil s tremi sinovi, eno hčerko. S pridnim delom, v zvestobi Bogu in slovenskemu narodu sta si ustvarila lasten dom na Goller Avenue v župni-ji sv. Kristine. Vajen že od ma-lidih let je Matthew postal velik prijatelj zlasti slovenskih knjig in slovenskih katoliških listov. Pa tudi v angleške pogleda, saj angleščino — zopet kot samouk — dobro obvlada. Vse, kar se mu zdi zanimivo, skrbno hrani, in iz tiste zakladnice zbira in sestavlja svoje dopise, kateri so res zanimivi in bo marsikaj po-njegovi zaslugi ohranjeno in re-

šeno pred pozabo. Kako zanimiv — da omenim izmed mnogih le-tega, je v sedanjih številkah AD sicer obširen, pa zelo poučen se-stavek: Ob 80-letnici p. Bernar-da Ambrožiča, kdo je zakrivil, da je Jugoslavija, da smo Slo-venci izgubili Trst in njegovo zaledje Slovenijo, kar bi se ni-kdar ne zgodilo, ko bi imeli ta-krat svoboden dostop do zapad-nih zaveznikov res svobodno iz-voljeni in pravi zastopniki slo-venskega naroda. G. Tekavec je bil izvoljen za voditelja MZA v korist slovenskim misijonom, kjerkoli so že. Čeprav je v po-koju, je hvaležen Bogu za vse, kar ima, za zdravje in lepi dom, je neumoren, prav po naročilu velikega Slovenca dr. Evangelis-ta Kreka: "Ne le, kar veleva-mu stan, kar zmore, to mož je storiti dolžan." Življenje je lepo in srečno, kadar je bogato na do-brih delih in teh g. Tekavcu ne manjka — dobroti Bog naj mu bo plačnik!

Veselimo se s prijateljem Ma-thewom, iskreno mu čestitam o k 70-letnici in prosimo Boga, naj mu da zdravje in blagoslov, da bi v družbi dobre in skrbne že-nke Ančke in v krogu njunih dra-gih užival zdrave in lepe jesen-ske dni naslednjih let do njune zlate in še do biserne poroke.

Gospod Tekavec, Bog Vas ži-vi!

Fr. Leon Kristanc

Romanje v Frank

EUCLID, O. — Kakor že več let bomo tudi letos v nedeljo, 24. septembra, romali k Zalostni Materi božji v Frank. To roma-nje organizira Društvo SPB in vse lepo vabi, da bomo skupaj molili za naše mučence in vse pokojne. Začetek te pobožnosti bo ob enajstih, sv. maša s pridni-gom, sklep pa ob dveh popoldne s petimi litanijami Matere božje.

Zivimo v težkih časih, zato bo-mo v to romarsko cerkev pri-nesli tudi butaro prošnje in za-hvala in jih zaupno izročili Ma-riji. Ne moremo si misliti, koli-ko skritih solza preteče staršem, posebno še materam, ki so v svoji ljubezni mnogokrat razo-čarani nad svojo doraščujočo mladino. Kdor je tako srečen, da nima teh skrbi, pa je prav, če pomaga drugim z molitvijo, lepim zgledom in še je prilož-nost, tudi s prijazno besedo. Za-to, če je le mogoče, pridimo ta nedeljo k tej pobožnosti. Ko bo-mo pred podobo Zalostne Mate-re božje molili po svojih nam-e-nih, molimo tudi v ta namen. Potrebno je tudi, da zmolimo vsaj eno Zdravo Marijo za sve-tost duhovnikov in duhovniški naraščaj.

Vsi, ki smo že večkrat bili na tem romanju, se veselimo, ker vemo, kako bo tam lepo. V cerkvi ganljiv in poučen govor, po-božna in glasna skupno molitve ter lepo petje, katerega pri dru-gih narodih ne slišimo. Zunaj cerkve srečanje z našimi prija-telji. Mislim, da ne more biti ni-kjer lepše preživeta četrta ne-delja v septembru kakor na tem svetem kraju.

Iskren pozdrav vsem, posebno pa še tistim, ki se bomo omenje-no nedeljo videli, če je taka bo-že volja.

Vincenc Povirk

Iz naših vrst

Kitchener, Ont. — Pošiljam Vam ček za enoletno naročnino in \$2 v tiskovni sklad lista. S časopisom sem vsestransko za-dovoljen, edino poštna dostava ga lomi, to pa ni Vaša krivda, saj še pisma včasih dolgo roma-

jo. Uredništvu, upravi, vsem so-trudnikom in čitateljem lista, posebej še mojim znancem Fran-ku in Danici Čemas, najlepši pozdrav!

Albin Balkovec

★ Obnavljam na-ročnino za eno leto. Kar je več, je za tiskovni sklad. Z dnevi-kom smo zelo zadovoljni. Saj prihaja v naš dom že nad 23 let, kot edini zvesti prijatelj in gost v naši družini. Je odlično ure-jevan, bogat na člankih in novi-cah. Iskreno pozdravlja

Miha Jeretina

Skokie, Ill. — Vaš časopis je res vse pohvale vreden in tudi zelo potreben za ves slovenski narod v Ameriki. Prinaša nam marsikaj, kar noben drugi ne. Pa še posebno novice med Slo-venci. Ob teh je nam vedno naj-bolj prijetno. Upam, da bo še dolgo let izhajal ter povezoval slovenski rod v tujini. Prilagam Vam majhen dar v podporo li-stu ter Vas vse iskreno pozdrav-ljam. Vam hvaležna

Gizella Hozian

Slovansko-ameriška dediščina

NEW YORK, N.Y. — To je ime novega tečaja, ki ga nudi City College of New York to jesen. Uvrščen je v osnovni pro-gram in je dostopen vsem stu-dentom, ki se zanj zanimajo. Vršil se bo ob ponedeljkih ob- enih, ob torkih in četrtek ob dveh.

Tečaj bo pregled slovansko-amriške dediščine. Skušal bo raz-iskavati zgodovino ameriških Slovanov, njihove kulturne pris-pevke rasti Amerike in njihove tekoče socialne probleme.

Tečaj o slovansko-ameriški dediščini je bil že davno potre-ben. Posebno je važen sedaj, ko vse manjšinske skupine v Zdru-ženih državah skušajo ugotoviti svoj prispevek k rasti Amerike. Slova n s k o govoreče skupine predstavljajo največji del "belih manjšin" v Združenih državah, vendar pozna le mala skupina znanstvenikov zgodovino, kultu-ro, socialne probleme in borbo za ohranitev njihove identitete v Združenih državah.

Tečaj bo obsegal vse slovan-sko govoreče skupine v ZDA (Slovence, Poljake, Hrvatce, Če-he, Beloruse, Ukrajince, Ruse, Srbe, Slovake itd.) in bo vklju-čil kratko zgodovino Slovanov v Združenih državah od zgodnje-ga XVII. stoletja do sedaj. Po-udarjal bo borbo za ohranitev v Novem svetu, kakor tudi so-delovanje Slovanov v ameriškem življenju in vlogu, ki so jo igrali v ameriški zgodovini. Skušal bo tudi razviti oceno kultu-re, običajev in zgodovinski pri-spevek ameriških Slovanov a-meriškem življenju.

Razširil se bo čez sodobne probleme, ki prizadevajo slovan-ske ameriške skupnosti in še po-sebej čez probleme identitete in asimilacije, ki zadevajo mlado generacijo. Obsegal bo tudi slo-vansko zgodovinsko ozadje, zna-čilnosti slovanskega prebiva-lstva, gospodarske, socialne in verske pogoje ter slovstvo o tem predmetu. Posebni pregledi bo-do vključili Slované v ameriških vojnah, to je v vojni za ameri-ško neodvisnost, v državljanski vojni in v špansko-ameriški voj-ni.

Za podrobnosti o tem tečaju stopite v stik z Department of Urban and Ethnic Studies na City College of New York, 135 Street and Convent Avenue, New York, 10036.

S. K.

★ Dve toni in pol diamantov NEW YORK, N.Y. — Letno naberejo po vsem svetu nekako dve toni in pol diamantov. Oko-li 90% jih pošljejo v ZDA, kjer jih nekaj predelajo v dragulje, večina pa gre v industrijsko po-rabo.

F. S. FINZGAR:

SILVESTER

Celo župan ga je sprejel brez naukov in očitkov in mu poleg občinske podpore primaknil na svoj račun nekaj dvajsetic.

Le zlepa s takim rokovnjačem! Kaj mu je, če pride ponoči in napravi škode za sto takih darov! Nikdar ga ne boš videl božjaka, če ti izprazni vso skrinjo, sitnosti in pota imaš pa navsezadnje vendarle. Zato kar hitro daj in dobro mero, da ga veselega odpraviš spet na cesto!

Silvester se je pa hudomušno muzal ljudski bojazni, sedel v gostilno ob cesti in se utaboril med pivci, ki so se kosali, kdo mu prej plača za vino. On je pa moževal med njimi in jim pravil storije, kakor jih še niso slišali.

Večer je bil, jasen poletni večer, ko je Silvester zapuščal rodno faro in se napotil zopet križem sveta. Toda tam doli sredi senoži, od koder je videl speče vasi v luninem svitu, je omagal njegov korak, nič več ga niso nesle noge. Obstal je in se ozrl po fari.

Pod Logom je bleščalo zlato jabolko na zvoniku sv. Klemenca. Silvester se je zazrl v to bleščečo lučko, ki je mirno gorela na temnem ozadju sive gore. Kakor pribit je obstal sredi ceste, oprt na težko robevnico. Zazdelo se mu je, da se jabolko nad cerkvijo giblje, da trepetja, da mu preti, da ga vabi.

Silvester se je zazibal na cesti, kakor bi se opotekel, potem se je hrupno zakrohotal, da se je razlegnilo po travnikih, po ravnini, prav do lipovih gajev pred cerkvijo sv. Klemenca.

"Pijan si, Silvester," je začel govoriti sam s seboj in se vnovič zasmejal. Toda to pot se je prestrašil, ko je zaslišal jeko, kakó se je bolešno oglasila od cerkve sv. Klemenca.

"Nisem pijan. To ni vino! To ni v glavi — to je drugod; v srcu je moč, ki me vleče."

Naslonil se je na palico in se podprl, da bi premagal! Pa ni. Vleklo ga je s ceste — čez jarek — na travnik — po njem do dehteti senenih kopic; preden se je dodobra zavedel, je čepel v mehke senu in upiral oči v svetlo lučko vrh zvonika sv. Klemenca.

"Tamle sta!"

Silvester je iztegnil roko in pokazal s prstom na zlato jabolko. "Tamle sta oba — oče in mati! Tamkaj spita — že več let počivata — če zares počivata — zakaj kdor ima rano na srcu, nima počitka. In onadva imata rano, vem, da jo imata! Če je srce strohnelo, pa ta rana še boli — zakaj ta rana sem jaz! Še me gledata iz oken tiste hiše tamkaj ob cerkvi — za mano gledata, ko blodim po svetu, in mati si briše solze.

Sta te dni gledala po fari za mano? Ali sta videla, kako me ljudje ljubijo? Z darovi so me obsipali in z vinom so me zalivali! — Oče, mati! Kako strašno bolijo ti darovi, ko stojim pred vama in ko se dviga vajin žugalji prst iz groba! Ta denar me boli in njihovo vino me ne upijani, je pregrenko. Zakaj vse to je delež zaznamovanega!"

Silvester je zaprl oči, da bi ne videl žugajočega prsta z vrha zvonika, glava mu je klonila na prsi. Čedalje tišje šepetanje, pretrgan in nerazumljiv samogovor mu je zamrl na ustnicah, polnočna tihota je zakraljevala pod mirnimi zvezdami. Samo na travnikih so murni veselo zaškripali novo pesem. Rano sonce je poklicalo Silvestra in ga obsulo z bogatim vesejem kipečega življenja. Žalost je umrla v njegovi duši in še ozrl se ni več po fari, ko se je dvignil iz sene in poskočil čez jarek na cesto. Takrat so zazvenele desetice in je zacingljalo srebro

v njegovem žepu. Toliko da ni na vse grlo zavriskal, da bi utihnil škrjanec pod nebom in se radoveden ozrl na veseljaka pod sabo.

Komaj je Silvester preromal kratko vrsto odrivačev, ki so ob cesti stražili jarek, je srečal samotnega popotnika, ki je klavrno povešal glavo in hodil s trudno nogo.

"Od kod in kam, tovariš žalostni?" ga je nagovoril veseli Silvester. Oni je dvignil povešeno glavo in se ozrl na vprašalca.

"Priatelj, dobro se ti je go-dilo včeraj, ker se še čez noč nisi streznil. Na, odkupi mi te čizme. Zakaj suh sem, da ga nimam okroglega."

Neznanec je snel trdne čizme, ki jih je nosil zvezane za jermena kot bisago čez ramo.

"Kupim! Za koliko?"

In je povedal. Silvester je zarožljaj z denarjem, plačal, si obesil čizme čez ramo, pa sta se ločila.

Toda Silvester še ni hodil pol ure, ko ga sredi ceste ustavi orožnik.

"Oho, Silvester!"

"Da, da, Silvester! Kaj bi? Papirji so v redu, ne bo nič!"

"Je tole tudi v redu?"

Orožnik je prijel z levico za čizme, z desnico je že segel po verigo.

"Tudi to je v redu! Sem kupil in plačal!"

"Ha-ha-ha! Pocen kupil, kaj-ne? Po čem? Pet prstov in potegljaj! Pojdiva! Sinoči je prišel naznanit kmet, da so mu izginili še skoraj novi čizmi. Ali je koj rekel: Ko bi jih bil Silvester? Doma je! — No, vidiš, pa sva se tako lepo srečala. Dobro, da se poznavaj!"

"Kaj sem hotel," je pripomnil Silvester na to zgodbo. "Sel sem in sem bil sojen in obsojen, da sem presedel dolge tedne zaradi pošteno plačanih čizmov. Sedaj veste, kaj se pravi: zaznamovan."

V
NA POT

Ko je Silvester s tem izpričal trpljenje zaznamovanega, sem ga nekaj časa molče opazoval, da bi pod njegovimi nasrečnimi obrvmi razbral, ali verjame v to resnico, ali je tudi ta povest pravljica potepuha. Toda Silvester je nagrbančil temno čelo in izpod njega je zagorelo iz togotnih oči.

"Ni pravljica, gospod, kaj me gledate?"

Tako me je zavrnil zaradi pogleda.

"Ni pravljica ta zgodba; zaznamovanost je tista teža, ki se obesi po prvem grehu na človeka in ga vleče kakor svinec čedalje globlje v blato. Čisto nič ti ne pomaga, če se poskušas dvigniti iz njega; če se ganeš, se le še nižje pogreznesh v lužo. Sem poskušal, verjemite, in ne samo enkrat, da bi se dvignil. Pa kaj bi? Ako sem krenil s pota, kolikor krene vsakdo, mi niso priskočil in podali roke, kakor jo podajo vsakomur, češ revežu je izpodletelo, pomagajmo mu. Oj, ne! Le pod pot z njim! so kričali in me pehali v jarek."

"Morda ste prečno videli. Ko bi se bili dvignili z močno voljo, bi bilo prav gotovo šlo. Iz največjih grešnikov so postali svetniki."

"So, nič ne tajim. Ampak to je bilo že davno."

Silvester je hudomušno pomežiknil, se nasmehnil in dostavil: "Takih pridig, gospod, nemara več vem ko vi!"

"Psst!" sem zapretil Silvestru s prstom. "Pustiva to! Povejte mi rajši, zakaj pa pri sodbi niste povedali o popotniku, od katerega ste kupili čizme. Potem bi ne bili obsojeni."

KOLEDAR
društvenih prireditev

SEPTEMBER

24. — Vinska trgatev na Slovenski pristavi.

24. — Klub društev SDD na Recher Avenue priredi večerjo in ples v prostorih SDD. Večerja, na žaru pečeni piščani, bo na razpolago od 4.30 do 7.

24. — Društvo SPB Cleveland ima romanje v Frank, Ohio.

30. — PAR-FI klub priredi svoj V. vsakoletni Polka ples v avditoriju pri Sv. Vidu. Igrala bosta Pecon in Trebar.

OKTOBER

1. — Kulturna društva v Euclidu priredijo koncert v SDD na Recher Ave.

7. — Društvo SPB Cleveland priredi družabni večer v velikih dvorani pri Sv. Vidu.

14. — Direktorij SND na St. Clair Avenue priredi "Noč v Sloveniji".

14. — Praznovanje 60-letnice obstoja Društva Kras št. 8 ADZ v Slovenskem domu na Holmes Ave.

15. — Občni zbor Slovenske pristave v Lobetovi dvorani na Slovenski pristavi.

15. — Slovenska ženska zveza, Podr. št. 14 priredi kartno zabavo ob 3. uri pop. v SDD na Recher Ave.

21. — Oltarno društvo fare Marije Vnebovzete priredi Kartno zabavo ob sedmih zvečer v šolski dvorani.

22. — Glasbena Matica priredi v SND na St. Clair Avenue svoj JESENSKI KONCERT.

28. — Društvo SPB Tabor priredi svoj jesenski družabni večer v Slovenskem domu na Holmes Avenue. Igrajo "Veseli Slovenci".

29. — Skupne podružnice Slovenske ženske zveze prirede Večerjo s plesom v Slovenskem narodnem domu, 6417 St. Clair Avenue.

NOVEMBER

4. — Štajerski klub priredi martinovanje v šolski dvorani sv. Vida. Igrali bojo Vandrovci.

11. — Klub slov. upokojencev v Newburghu priredi za 10-letnico obstoja banket v SND na E. 80 St. Igra Buehnerjev orkester.

11. — Belokranjski klub priredi tradicionalno martinovanje v veliki dvorani Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue.

19. — Klub Ljubljana priredi večerjo in ples v SDD na Recher Ave. Večerja ob 4. uri pop.

18., 19. — Fara sv. Vida priredi "Jesenske dneve", velik festival in bazar.

19. — Fara Marije Vnebovzete priredi Zahvalni festival v

šolski dvorani.

23. — "Polka ples" v proslavo 11-letnice Tony Petkovskove WXEN Polka radijske oddaje v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue. Nastopi 10 orkestrov.

26. — Dawn Choral Club SZZ priredi ob 4. popoldne koncert v SDD na Recher Avenue.

26. — Pevski zbor Planina priredi Jubilejni koncert ob 35-letnici obstoja v Slovenskem narodnem domu na Stanley Ave., Maple Heights. Začetek ob 4. popoldne.

DECEMBER

3. — Pevski zbor Slovan poda svoj jesenski koncert v SDD na Recher Avenue.

3. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi v šolski dvorani MIK-LAVŽEVANJE.

31. — SDD na Recher Avenue priredi SIL VESTROVANJE v svojih prostorih.

31. — Pevski zbor KOROTAN priredi silvestrovanje v Slov. nar. domu na St. Clair Avenue v spodnji dvorani. Igral bo orkester Sonet.

JANUAR — 1973

20. — Pristavska noč v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue.

28. — Glasbena Matica priredi v SND na St. Clair Avenue koncert, katerega dobiček je namenjen Slovenskemu starostnemu domu na Neff Rd.

MAREC

10. — Klub slovenskih upokojencev za Waterloo Road okrožje priredi večerjo s plesom v Slov. delavskem domu na Waterloo Road.

10. — Glasbena Matica priredi

v SND na St. Clair Avenue večerjo s plesom.

11. — Slomškov krožek bo postregel s kosilom z govejo ali kokošjo pečenko od 11.30 do 2. ure popoldne v Avditoriju pri Sv. Vidu.

18. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi v šolski dvorani kosilo.

MAJ — 1973

5. — Pevski zbor Korotan priredi svoj vsakoletni koncert ob 7.30 zvečer v SND na St. Clair Avenue.

13. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi v šolski dvorani MATERINSKO PROSLAVO.

JUNIJ

22., 23. in 24. — Farni karneval pri Sv. Vidu.

Gen. Lavelle razlaga
svoje letalske napade

WASHINGTON, D.C. — Lt. gen. John D. Lavelle, bivši poveljnik Sedme letalske sile ZDA, ki operira v Vietnamu, je pred senatnim odborom za oborožene sile odgovarjal na vprašanja glede letalskih napadov na Severni Vietnam lani in v prvih mesecih letošnjega leta, ki naj bi jih bil odredil na "lastno pest".

Ti letalski napadi so bili izvedeni v okviru "odgovora na napad", ker je predsednik Nixon vse druge letalske nastope proti Severnemu Vietnamu prepovedal. Kakih 20 takih napadov je bilo izvedenih na izbrane cilje klub in proti uradno objavljenim navodilom.

Gen. J. Lavelle je dejal senatorjem, da je bil prepričan, da sta bila s temi napadi soglasna gen. Abrams, vrhovni poveljnik vseh ameriških oboroženih sil v Vietnamu, in adm. T. Moorer, načelnik skupnih glavnih stanov oboroženih sil ZDA. Oba sta zanikala, da bi bila kaj vedela o teh napadih.

Ko je neki narednik sporočil o teh napadih obrambnemu taj-

ništvu, je bila izvedena preiskava in gen. Lavelle je bil odstavljen s svojega poveljniškega položaja, nato pa upokojen.

Sedem obloženih zaradi
vdora v glavne urade
demokratske stranke

WASHINGTON, D.C. — Velika zvezna porota je pretekli petek končala preiskavo o vlogu v urade glavnega demokratskega vodstva v Watergate ter o namestitvi prisluškovalnih naprav in kraji raznih dokumentov. Obtožba je bila sprejeta proti osmim osebam, ki so bile s tem povezane že od vsega začetka.

Pravosodni tajnik R. G. Kleindienst je dejal, da je bila preiskava "popolna, temeljita in domiselna". Sodna razprava proti obtoženim se naj bi začela v 60 dneh, torej nekaj dni po novembrskih volitvah, ko bo volivna burja že mimo.

Med obtoženci sta Howard Hunt, 54 let stari bivši agent CIA, in Gordon Liddy, 42 let stari bivši agent FBI, ki sta bila preje v skupini, katera je raziskovala, kako uhajajo vesti iz Bele hiše v javnosti. Benard L. Barker, 55 let stari Kubanec, ki živi v Miami v Floridi, na katerega bančni račun je bilo prenešenih \$114,000 iz darov odboru za ponovno izvolitev predsednika Nixona, molči o tem, kako je ta denar prišel v njegove roke. To vprašanje pa rayno najbolj zanima demokrate, ki izjavljajo, da ne bodo opustili svoje zahteve, da se to razčisti.

B. Barker je dejal, da se ne smatra za "navadnega vlomilca", njegov odvetnik pa je pripomnil, da naj bi bila vsa reč v zvezi z naporom "za osvoboditev Kube".

Honeckerja ni bilo

MUENCHEN, Nem. — Vodnik Vzhodne Nemčije Erich Honecker je bil napovedan v Muenchenu za konec olimpijskih iger, da bi bil navzoč ob počastitvi vzhodnonemške olimpijske skupine, ki je dosegla pri igrah tretje mesto za Sovjetsko zvezo in ZDA.

Računali so, da bo ob tej priložnosti prišlo tudi do srečanja in razgovorov med E. Honeckerjem in W. Brandtom, ki je bil tudi tedaj v Muenchenu. Nastop arabskih teroristov in njegov žalosten konec je zadržal Honeckerja doma in s tem nemara tudi zavlekel pripravo za ureditev odnosov med obema nemškima državama.

Podprimo slovensko
sirotišče v Gorici!

BEROUN, Minn. — Res lepo in vzpodbudno pismo sem prejel pred nekaj tedni. Upam, da podpisani ne bo zameril, ako pismo v celoti objavim na tem mestu.

"Me boli, da imamo tako malo srca za sirote naše krvi v Gorici. Za vse imamo denar, celo za greh, za siromake ga pa ni. Pošiljam svoj dolg (\$100), čeprav pozno. So bili do zdaj drugi na vrsti. Iskren pozdrav!"

Nekdo drugi piše: "Tu Vam prilagam ček (\$100) za slovensko sirotišče v Gorici. Prosim Vas pa, da mojega imena ne objavljate. Bog Vas blagoslovi za Vaš plemeniti trud. Pozdravljeni in Bog z Vami!"

Zopet drugi piše: Priložil sem v to pismo ček za \$26. Za sirotišče Gorici \$25, za razne stroške (poštne) posebej en dolar. Torej moj dar je samo \$25. S spoštovanim pozdravom. Njegov dar je \$26.

Človek je res vesel, ko dobi taka in podobna pisma. le škoda, da jih je tako malo. Res je, da imamo denar za vse, tudi za greh, in še veliko ga gre za to, za kaj doberga pa je tako težko kaj dobiti. Morda bodo ta pisma, ki so objavljena danes, vzpod-

budila mnogo podobnih posnemalcev, saj gre za sirote naše krvi, na obmejnem pasu, kjer valovi brezbožnega komunizma skušajo poplaviti vse, kar je narodno in versko zavednega.

Darovi: Rev. Joseph Ferkulj \$100; N.N. \$100; J.M. Prosen \$26; Rev. J. Sustarsic, August in Mary Sustarsic \$25; Mary Strancar \$10; Anton Rozman \$2; Rev. Milan Hlebs \$100; N.N. \$10.

Z besedami goriškega Slavčka — Simona Gregorčiča — se obračam na vse zavedne Slovence: "Odpri srce, odpri roke, otiraj bratovske solze, sirotam olajšuj gorje."

Iskren pozdrav vsem!
St. Joseph's Church
Rev. Fr. Gaber
Beroun, Minn. 55004

PODPIRAJTE SLOVENSKE
TRGOVCE

Help Wanted — Female

Iščemo Slovenko

Za mala hišna opravila in kuho za eno žensko, ki stanuje tukaj v Richmond Heights; plača po dogovoru, priporočila. Kličite po 6. uri 871-5245.

(178)

Male Help Wanted

Help Wanted

Dependable steady man, over 45 yrs. old. Maintenance-elevator on days. \$2.35 per hour. Call 781-3060

(183)

Help Wanted

Machinist able to do own set up. Full time and overtime. Experience only. Good salary, company pay benefits. Call 531-6757

(179)

Help Wanted

Part time printer to run A. B. Dick offset, evenings. Will train. Call 881-4250

(179)

MALI OGLASI

V najem

5-sobno stanovanje se odda, prebarvano, zgoraj, na 1097 E. 71 St. Parkiranje zadaj. Kličite 361-6776

(180)

\$1500 naplačila

Blizu sv. Vida je naprodaj solidna 9-sobna enodružinska hiša, 2 moderni kopalnici, polna klet, plinski furnez in gorilnik, zaprt porč spredaj, garaža za 3 kare.

MAINLINE REALTY

1191 E. 79 St.

431-8182 221-9381 (180)

Lastnik Prodaja Zidano

dvodružinsko hišo blizu cerkve Marije Vnebovzete na 15910 Midland Ave. Nizka cena.

Kličite 761-7583

(1,6,8,13,15,18 sep)

Naprodaj

Velika eno-družinska hiša, 4 spalnice, pod \$20,000. 3-družinska hiša, možen dohodek \$225. mesečno \$18,900. Trgovina in dva stanovanja. \$13,900.

PERME REALTY

731-4300

(179)

Hruške naprodaj

Na 1880 E. Wallings Road, Broadview Hts. Sami nabirajte. \$2 bushel. Kličite 526-4789

(179)

Kupim rabljeno še dobro ohranjeno pohištvo. Ledenico, kuhinjsko peč, kuhinjsko mizo s stoli, posteljo, omaro za perilo ali zložitivo zofa. Kličite 481-2617

(179)

Hruške naprodaj

Dobre hruške naprodaj na 18115 Nottingham Rd. Kličite 531-8327

Priatelj's Pharmacy

IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA ZA RAČUN POMOČI DRŽAVE OHIO ZA OSTARE
AID FOR AGED PRESCRIPTIONS
St. Clair Ave. & E. 68 St. 367-4212

ŽENINI IN NEVESTE!

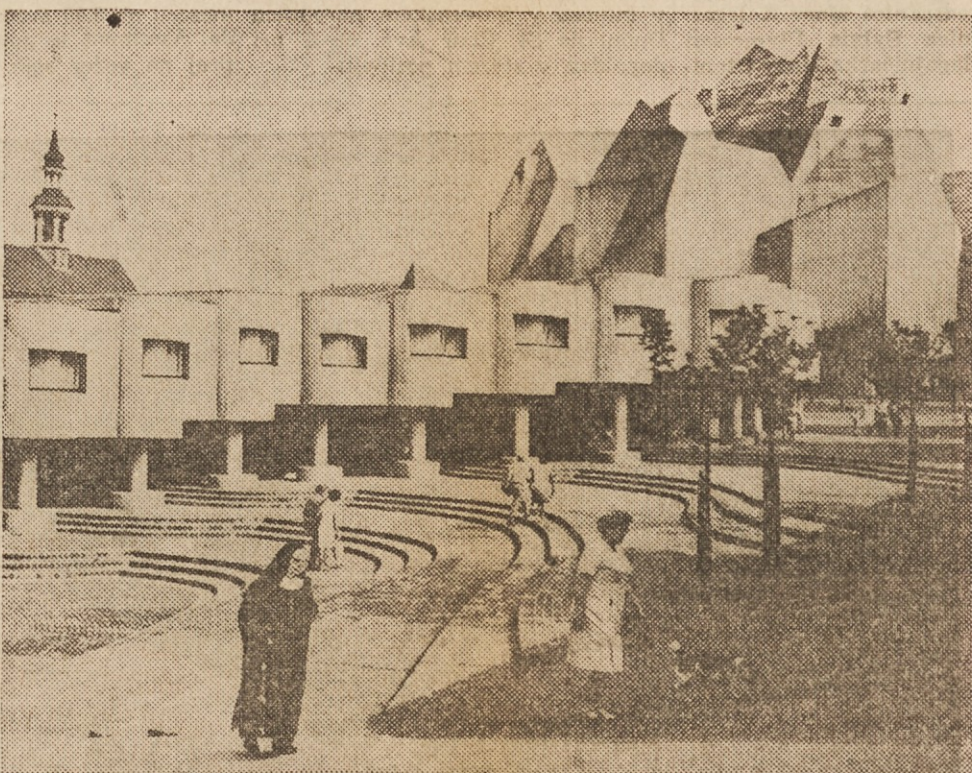
NAŠA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA
VAM TISKA
KRASNA POROČNA VABILA
PO JAKO ZMERNI CENI

PRIDITE K NAM IN SI IZBERITE
VZOREC PAPIRJA IN ČRK

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Avenue

431-0628

STARO IN NOVO — Stolpič na levi je ostanek stare dobe v romarskem središču Neviges na robu Koelna na Nemškem, kjer se zbirajo romarji že od leta 1681, stavba spredaj in posebno cerkev na desni pa sta zgrajeni v modernem slogu, ki skoraj preseneča.

srece in završili so od veselja, kakor bi bili našli zlat zaklad. To je bilo veselje! Nestrpno hitro so odvezali jermena in zagledali zaklad — in čuj, kar zavihnili so se jim nosovi in vsi so se ozrli name z divjejeznim obrazom. Toda valpet je menil, tu notri tiči gotovo kaj posebnega, stvar je več kot sumljiva. In zdaj so brodili in tipali po gnoju kakor gotove živali. — Nisem se mogel zdržati, na glas sem se zasmejal. Ko je valpet spoznal, da sem jih hotel voditi za nos, se je zadril nad menoj: "Kaj hočeš s to nesnago?" — "Verjamem", sem mu odgovoril, "da si si priboril slavno zmago". — "Vedeti hočem", je kričal valpet še glasneje, "zakaj nosiš s seboj gnoj?" — "E, saj nisem otrok, čemu neki mi bo povoj. Saj vas razumem, nikar tako ne vpitate nad menoj," sem mu odgovarjal ponižno. — "Prepričan sem, da nas predrzni puntar hoče vleči", je rjul valpet ves iz sebe. —

"S čim vam morem postreči?", sem se mu odrezal zopet jaz. — Valpetu je že presedalo; strašno razjarjen je primaknil svoja usta trdo mojemu ušesu in začel kričati na vse grlo: "Povej čemu rabiš gnoj!" — "A tako", sem se mu odzval, kakor bi doslej ne bil ničesar razumel, "za zdravlila ga rabin". — "Zlagal si se", je divjal Fric ves togoten; "dobro vem, da si hotel samo nas sramotiti". — "Če vse veste", sem mu odgovoril prisiljeno resno, "potem me pa sploh ni treba izpraševati. Sicer pa prav nikogar nič ne briga, kaj nosim v svoji torbici. Prosil vas pa tudi nisem, da mi prebrskajete in preduhajte vsno krošnjo. (Dalje prihodnjič)

SKUPAJ V ZAKLONU — Južnovietnamski vojak in neka žena sta se znašla skupno v zaklonu, ko sovražnik strelja v bližini Lai Khe v Južnem Vietnamu.